

Olukorrast majanduses

ning mida see põllumajandussektori jaoks tähendab

november 2018

Mihkel Nestor
SEB majandusanalüütik

Oodates järgmist majanduskriisi

USA on maailmamajanduse majakas

Järgmisel suvel täituks seal senise ajaloo kõige pikema kestusega majanduskasvuperiood

Millal majandustsükkel pöördub?

Analüütikute enamus räägib majanduskasvu aeglustumisest – tsüklid tavaliselt nii ei lõppe

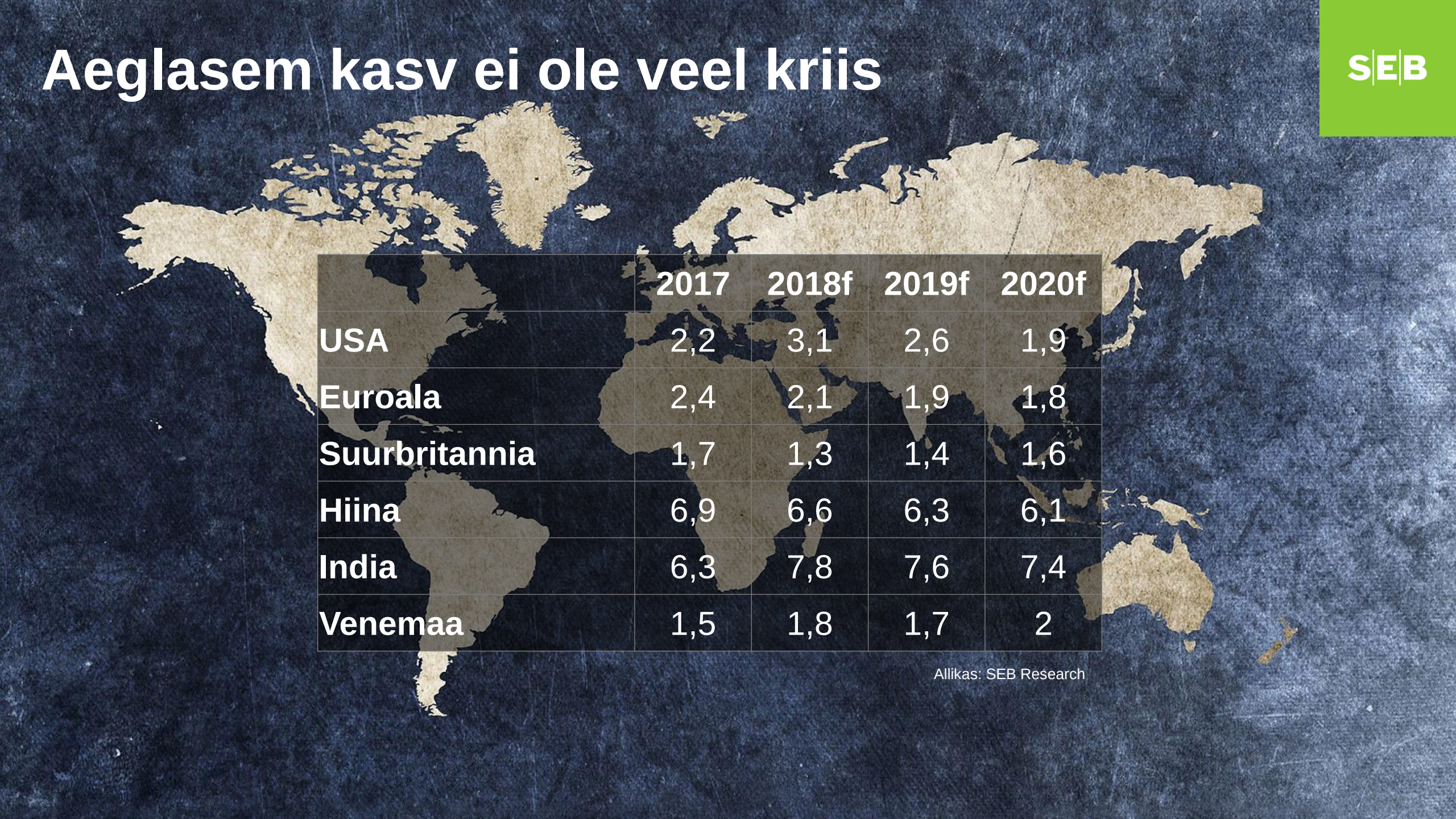
Hiljutise IMF uuringu põhjal on 153 aastatel 1992-2014 aset leidnud SKP langusest 63 riigis eelneval aastal ette ennustatud 5

USAs on ärevus suurenenud

NY FED Recession Probability Index

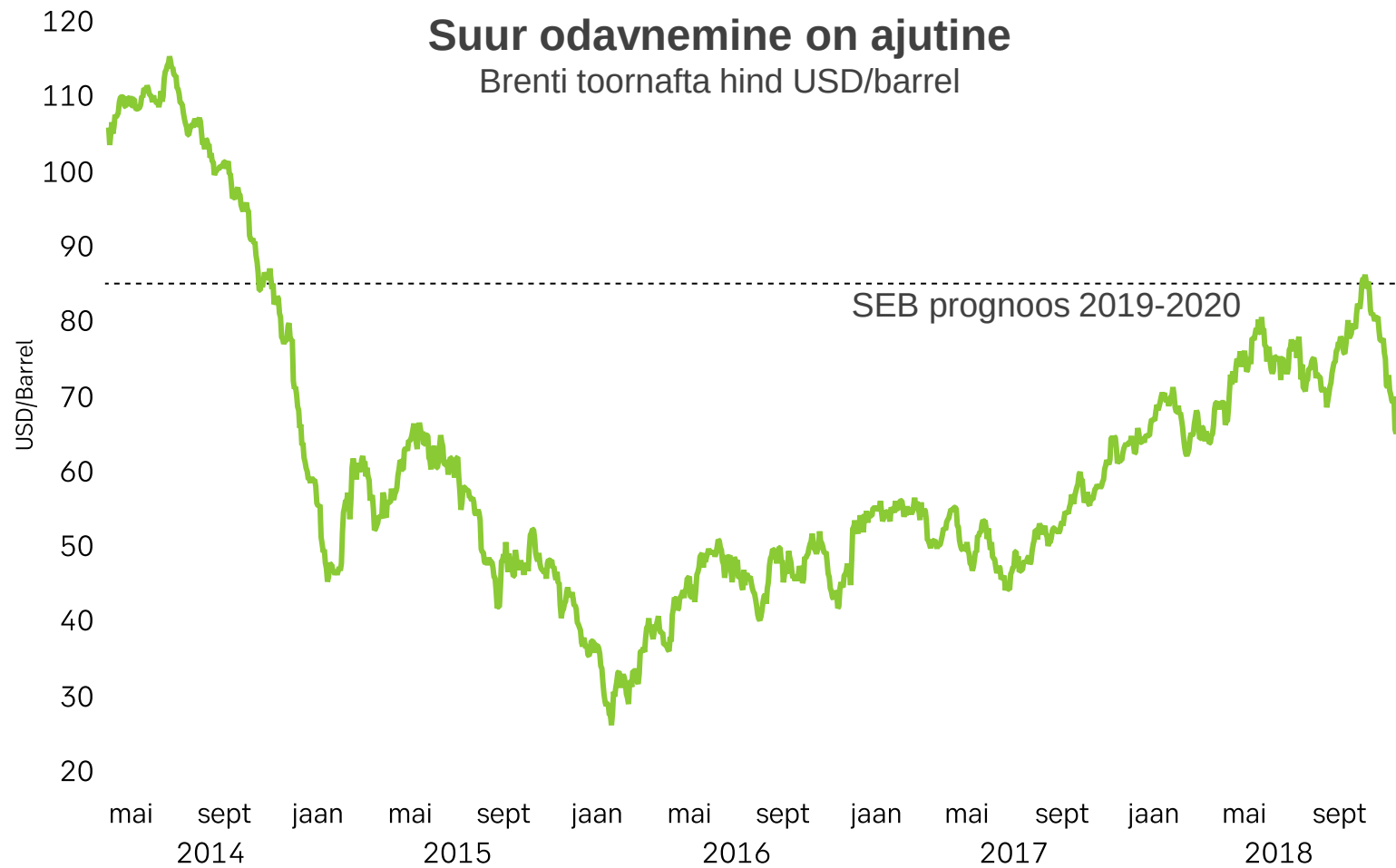
Aeglasem kasv ei ole veel kriis

A world map is visible in the background, rendered in a light tan color against a dark blue, textured background that resembles a night sky or a deep ocean. The map shows the outlines of continents and major landmasses.

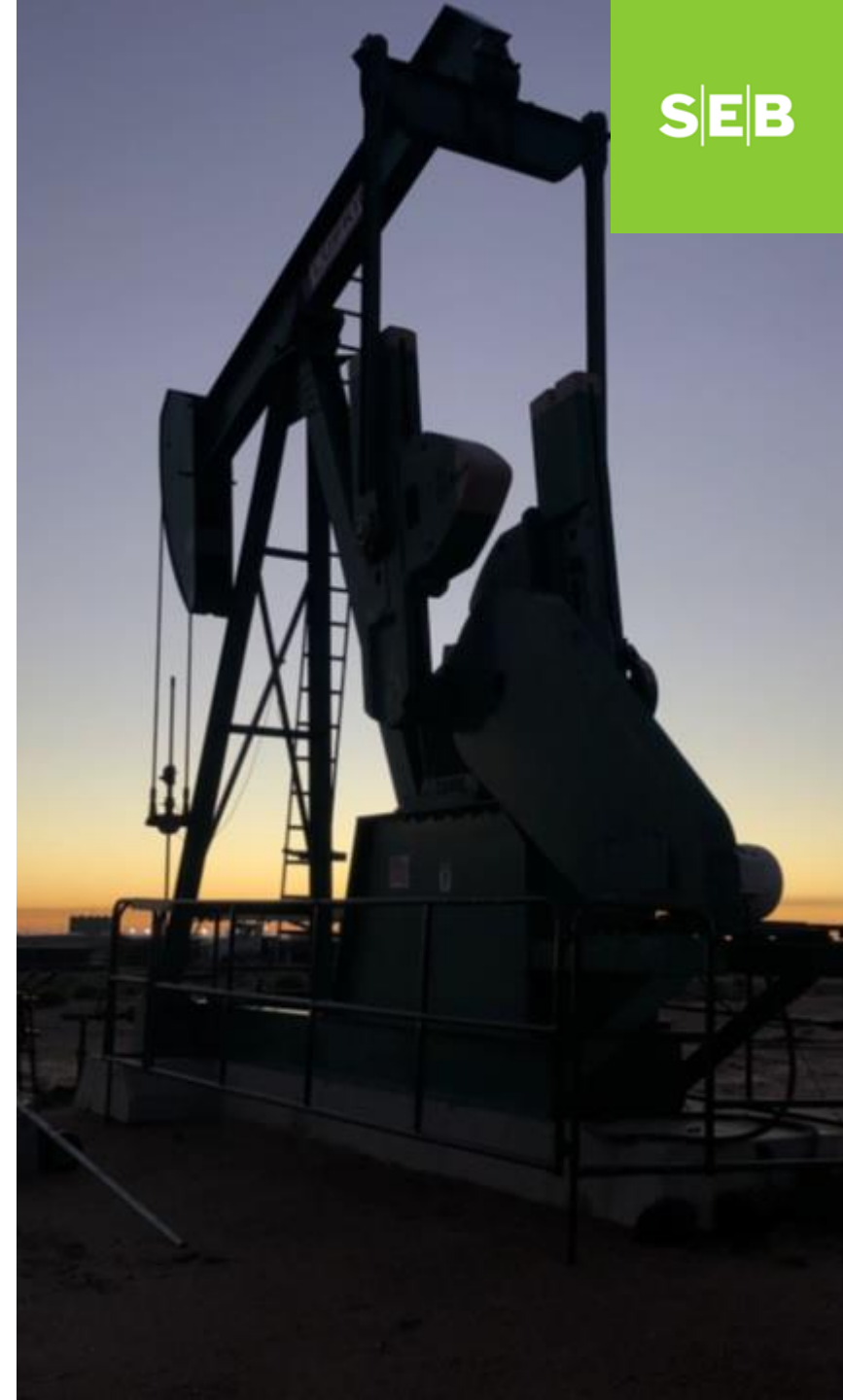
	2017	2018f	2019f	2020f
USA	2,2	3,1	2,6	1,9
Euroala	2,4	2,1	1,9	1,8
Suurbritannia	1,7	1,3	1,4	1,6
Hiina	6,9	6,6	6,3	6,1
India	6,3	7,8	7,6	7,4
Venemaa	1,5	1,8	1,7	2

Allikas: SEB Research

Nafta tõusud ja mõõnad

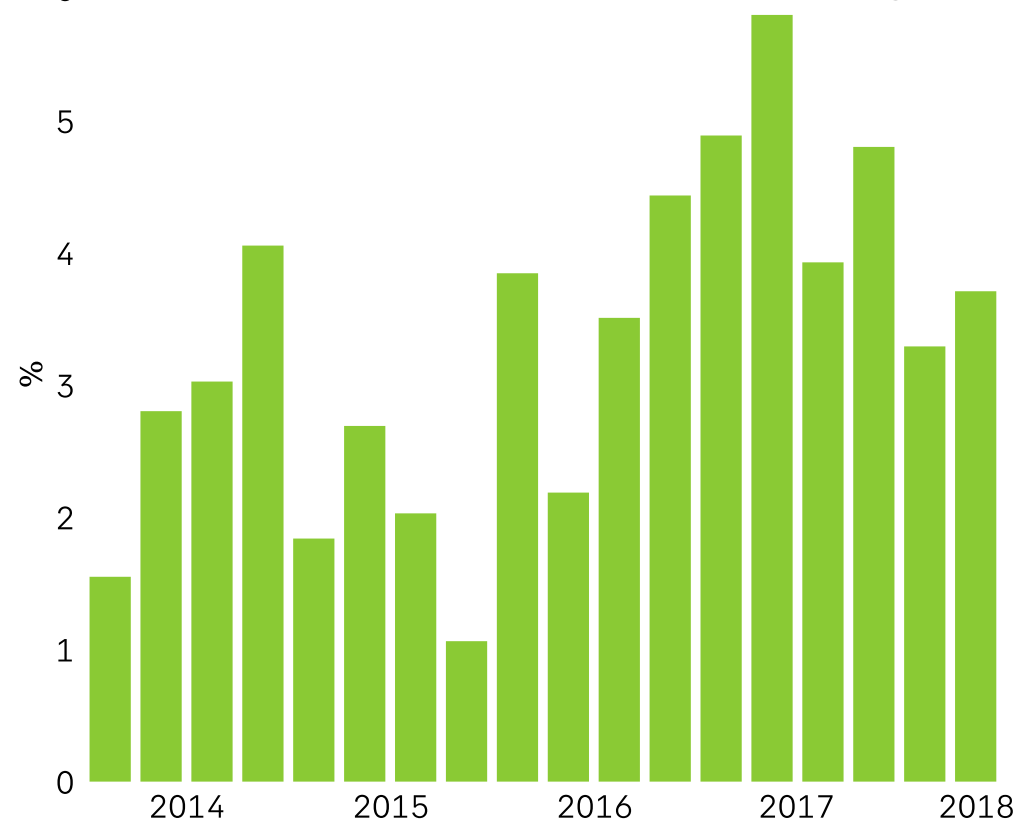
Allikas: Macrobond

Kuidas läheb Eesti majandusel?

Majanduskasv, liikuv märklaud

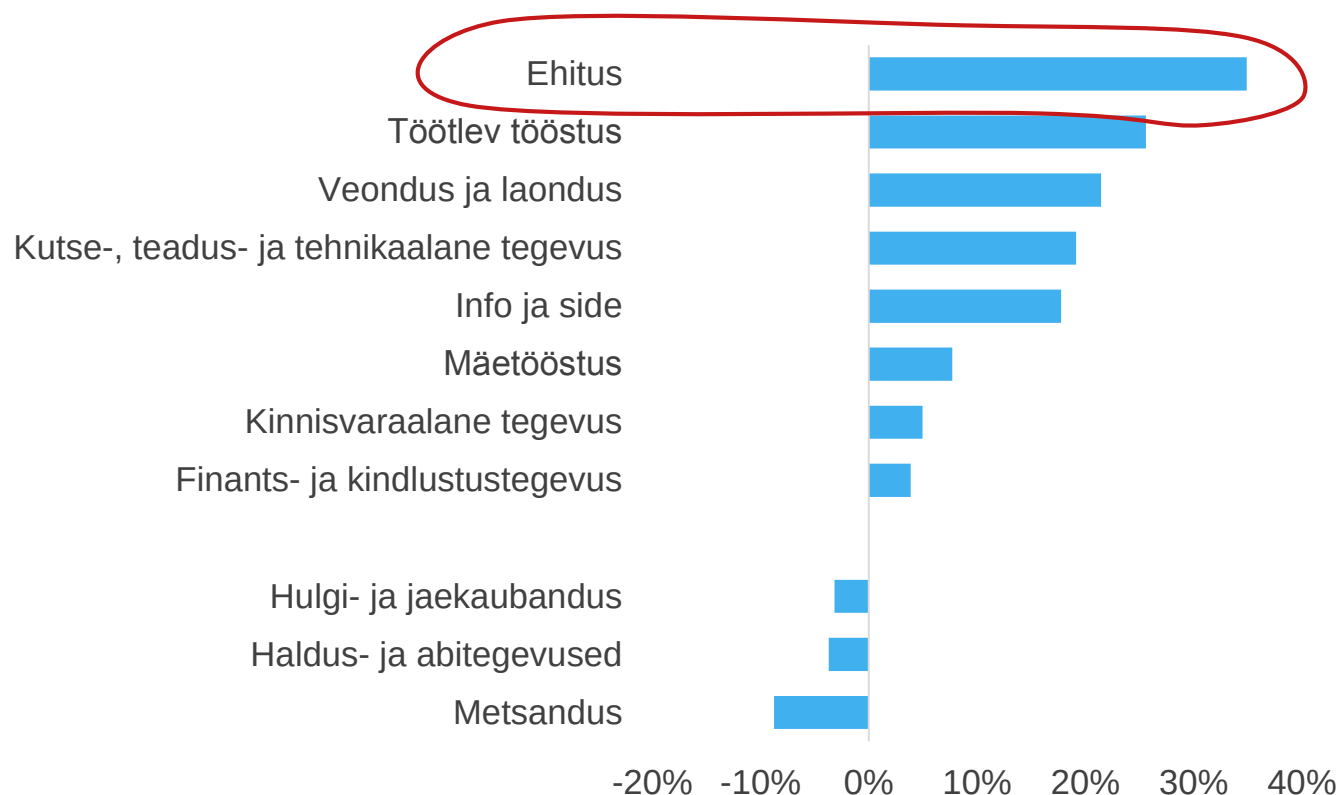
6 SKP kasv võrreldes eelmise aasta sama kvartaliga, %

Allikas: Statistikaamet

Millised sektorid veavad majandust?

Sektori panus kogu lisandväärtuse kasvus, 2018 I pa, %

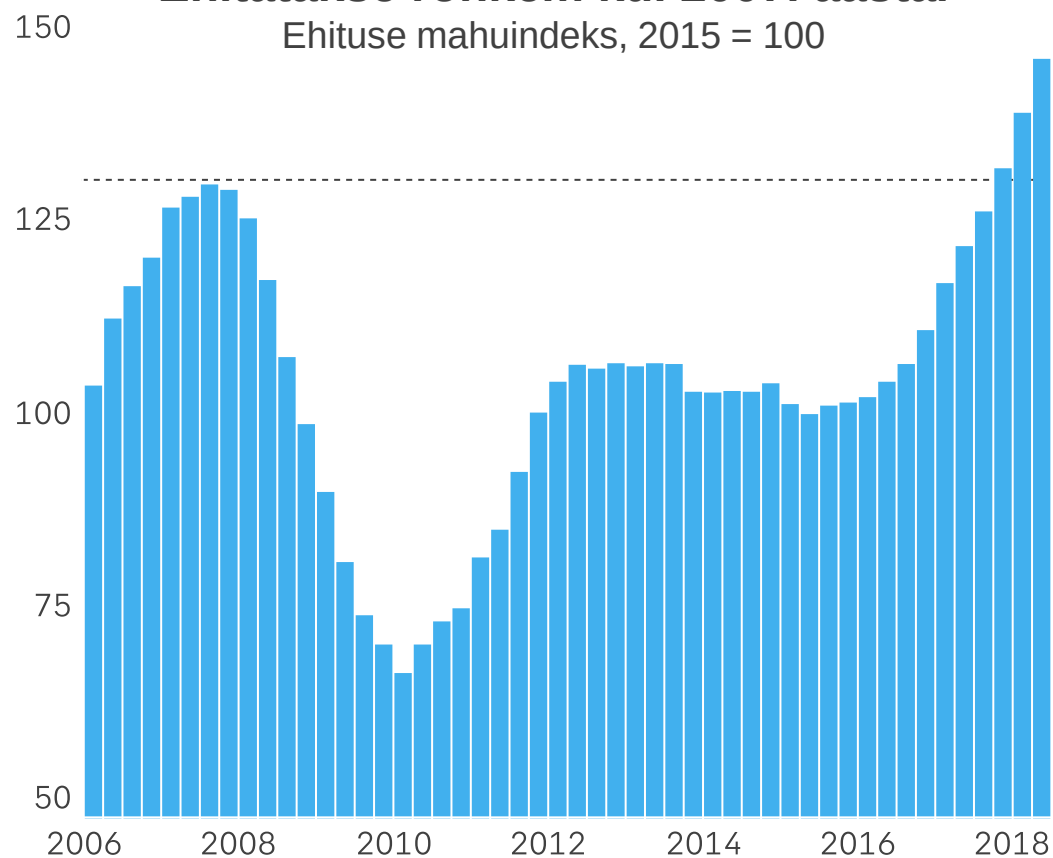

Allikas: Statistikaamet

Kinnisvarabuum 2.0?

Ehitatakse rohkem kui 2007. aastal

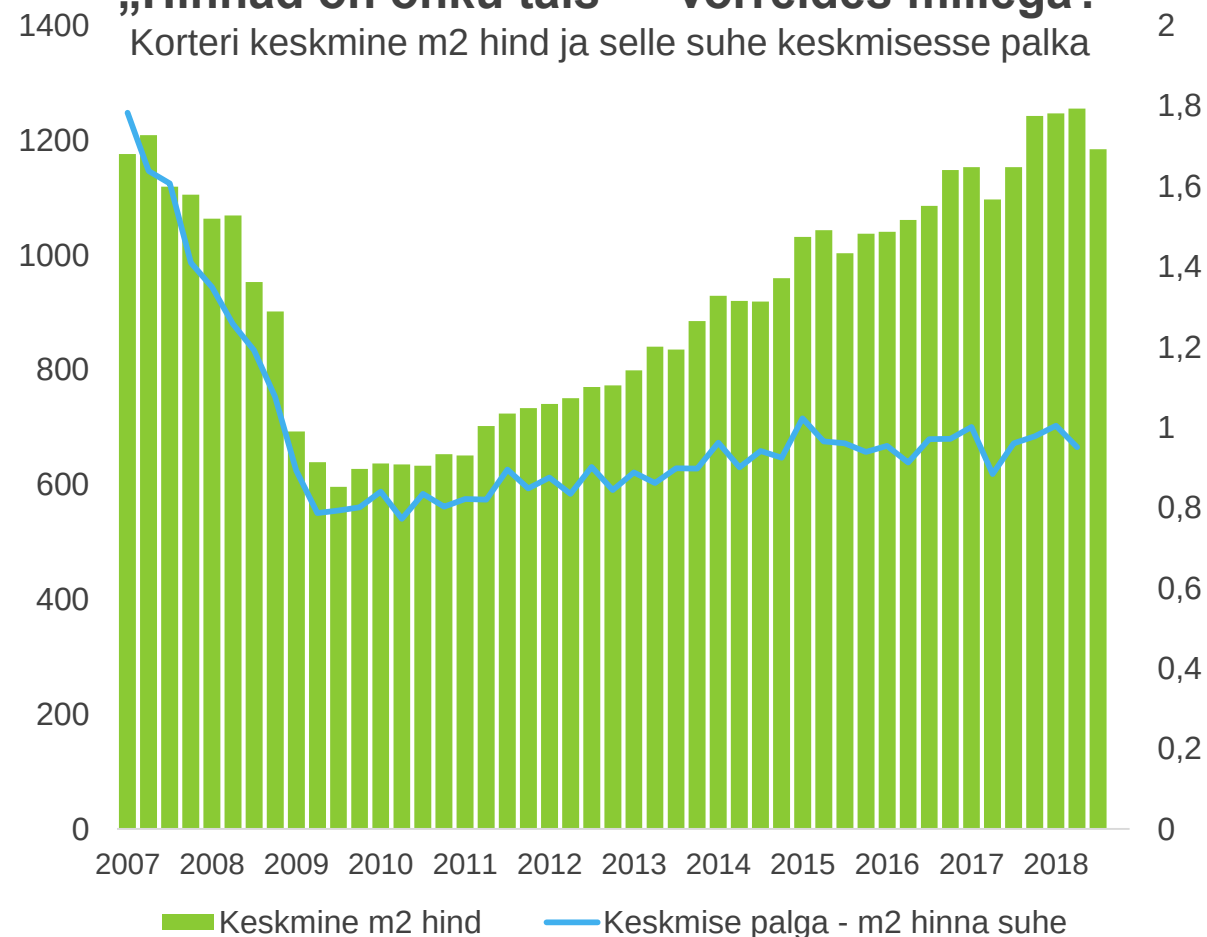
Ehituse mahuindeks, 2015 = 100

Allikas: Statistikaamet

„Hinnad on õhku täis“ – võrreldes millega?

Korteri keskmine m2 hind ja selle suhe keskmisesse palka

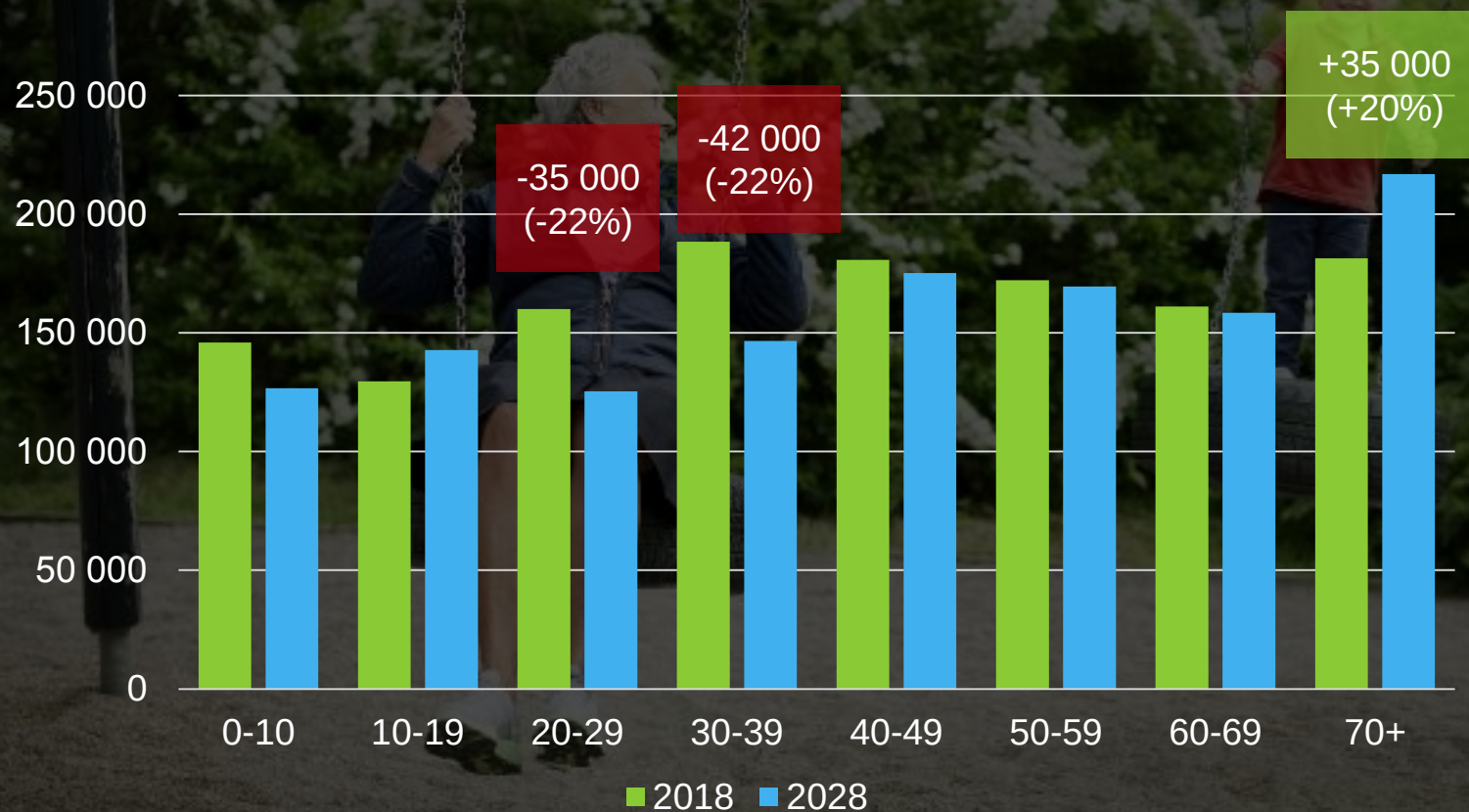
Keskmine m2 hind

Keskmise palga - m2 hinna suhe

Allikas: Maa-amet

Demograafiline või majanduslik probleem?

Eesti rahvastik vanuserühmade järgi 2018. ja 2028. aastal

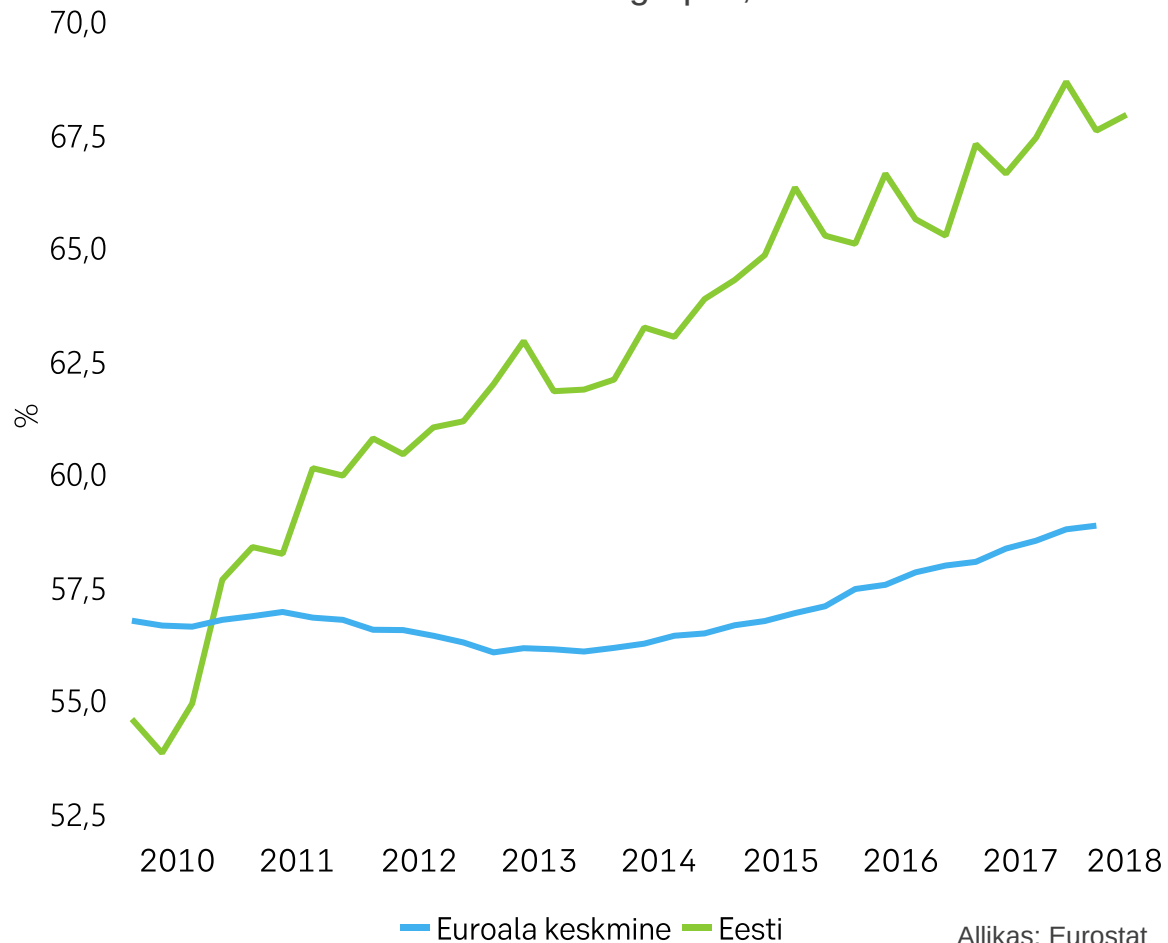
Allikas: Eurostat

**Rahvastiku
vananemine
ei ole kaugel
tulevik**

Tööturul on kitsas juba praegu

Tööhõive 15-74-aastaste seas

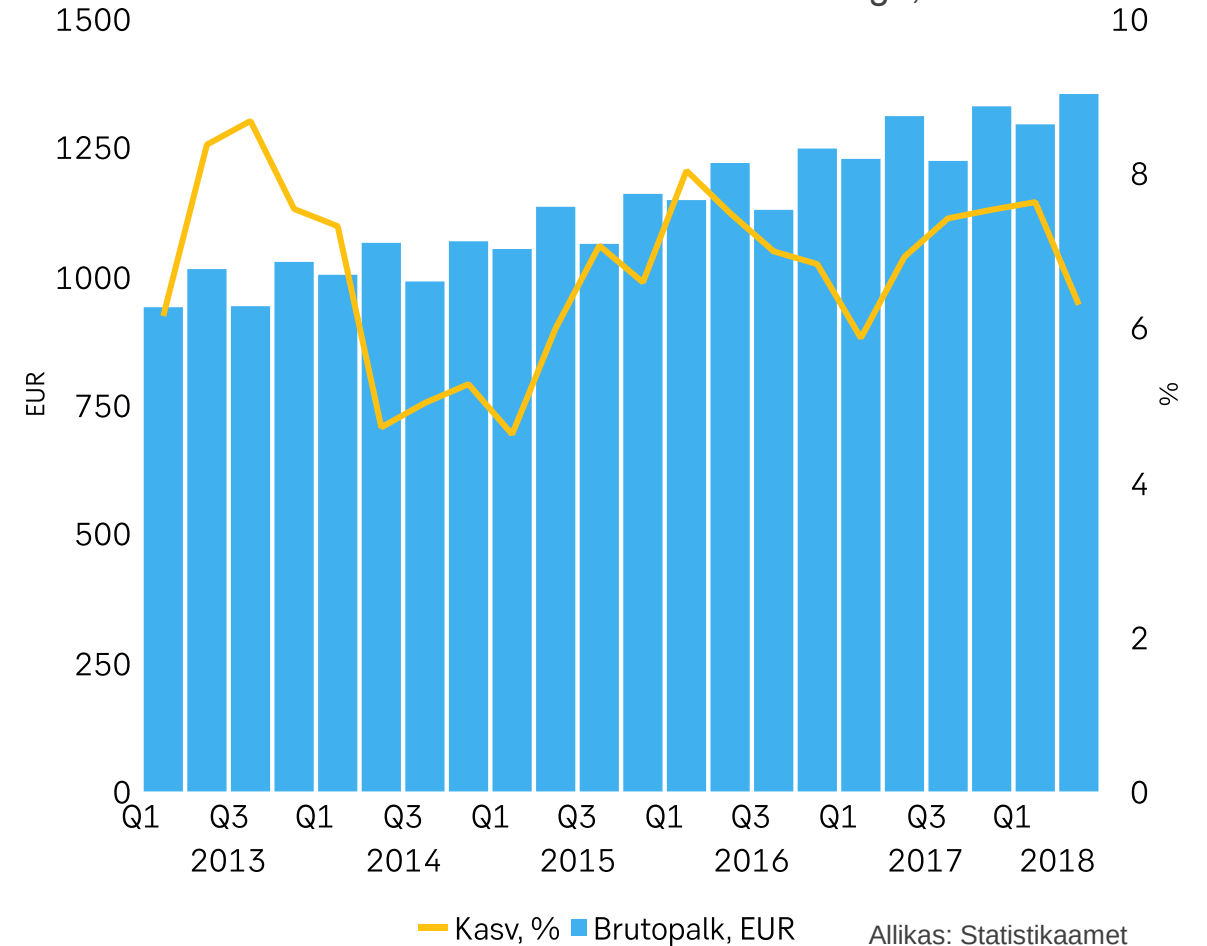
Osakaaluna eagrupist, %

Allikas: Eurostat

Keskmine brutopalk ja selle kasv

Võrreldes eelmise aasta sama kvartaliga, %

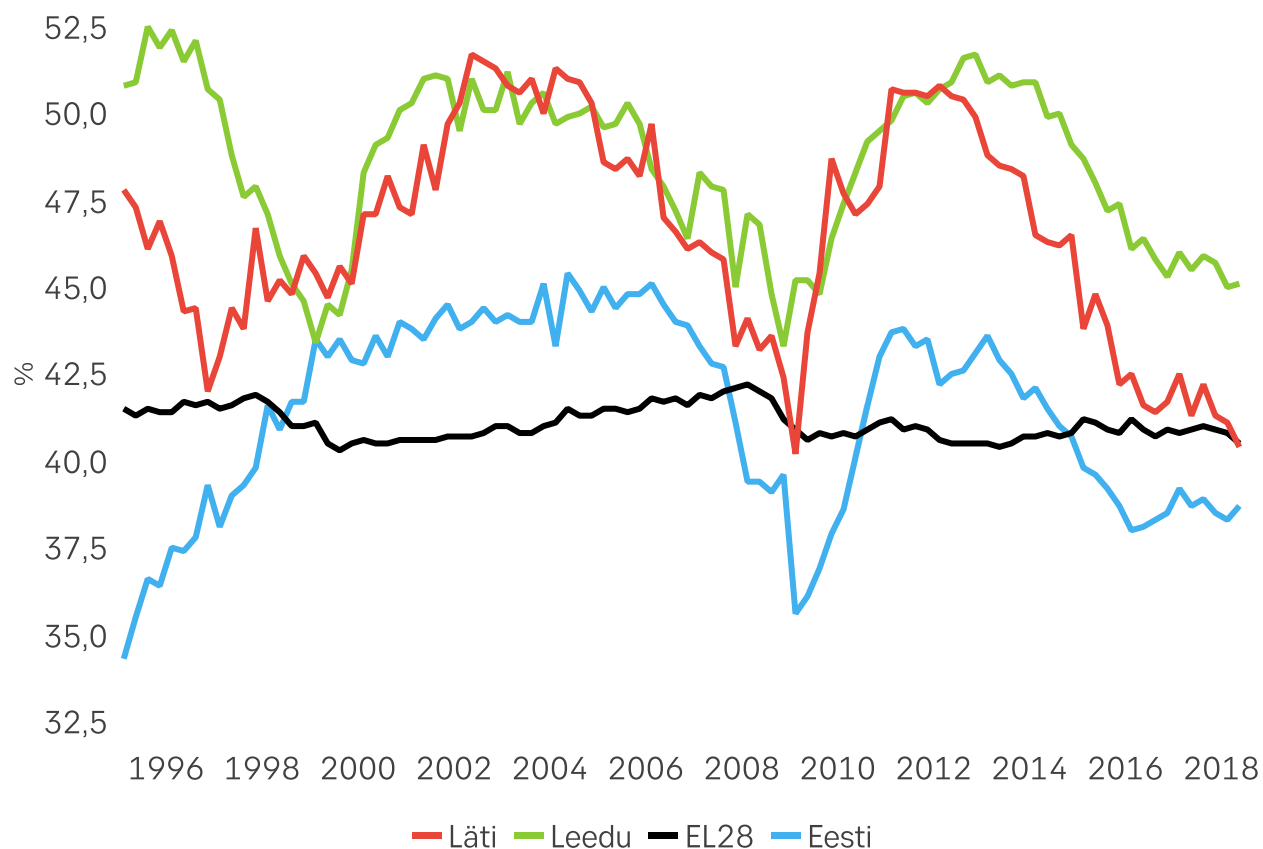

Allikas: Statistikaamet

Kuidas läheb ettevõtetel?

Äri Eestis vähem kasumlik kui Euroopas keskmiselt

Kasumite osatähtsus SKPs, %

Allikas: Eurostat

Kasumite osatähtsus müügi käibes selle sajandi madalaim (v.a. kriisiaeg)

2018. I poolaastal kasvas ettevõtlus-sektori müük 9%, kuid samal ajal vähenesid ka kasumid 9%

Laiapõhjaline trend

Kui senised ärimudelid ei tasu enam ära, siis mis asemele tuleb?

Milline on olukord põllumajanduses?

Viimased aastad ei ole olnud kerged: 2016. aastal lisandväärtuse (kasum+palk) langus 45%

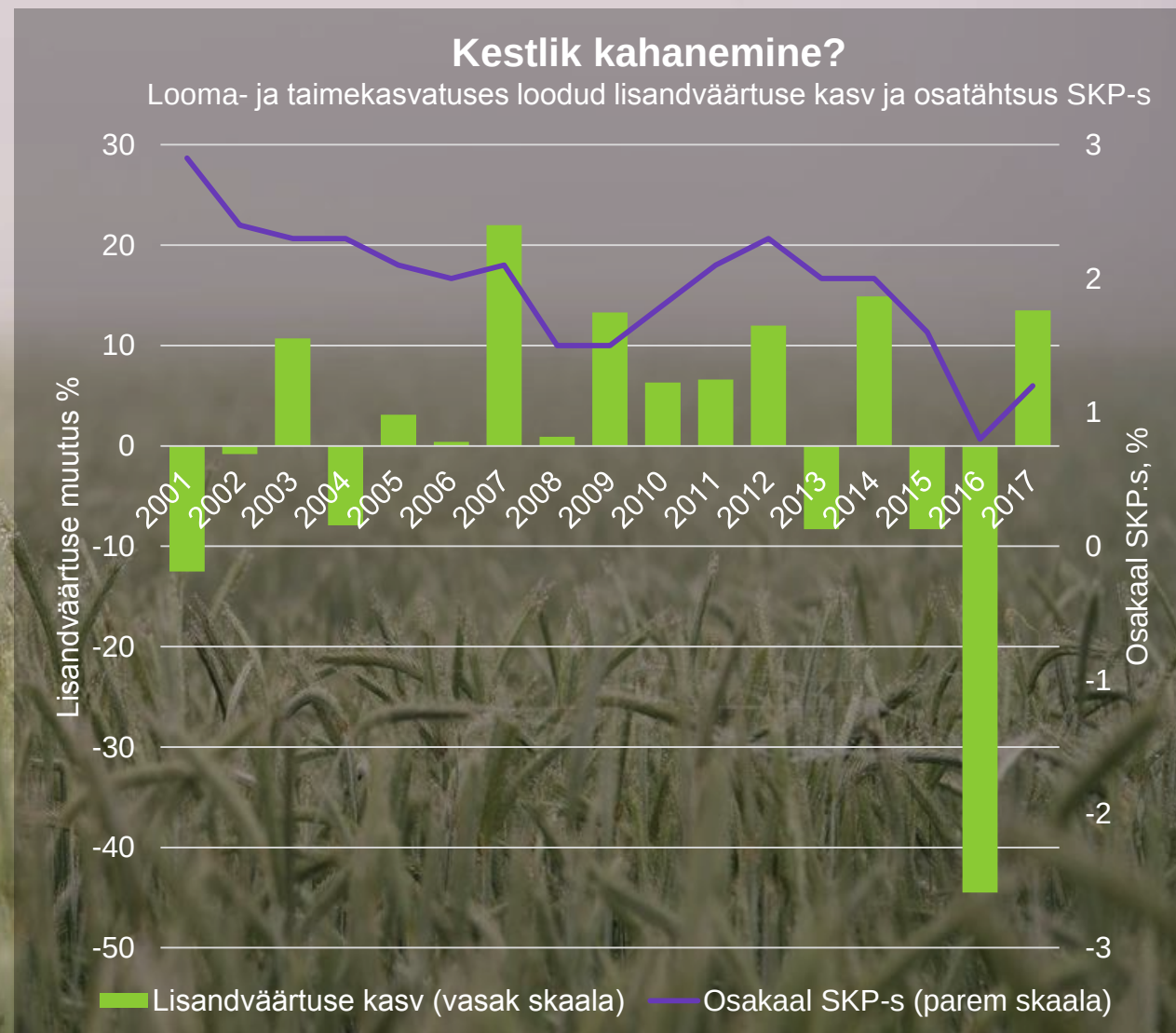
2016. aasta kasum kokku vaid 6 miljonit eurot!
2012. üle 100 miljoni

Osatähtsus SKP-s kahanenud 2000ndate alguse 3% juurest 1% piirimaile

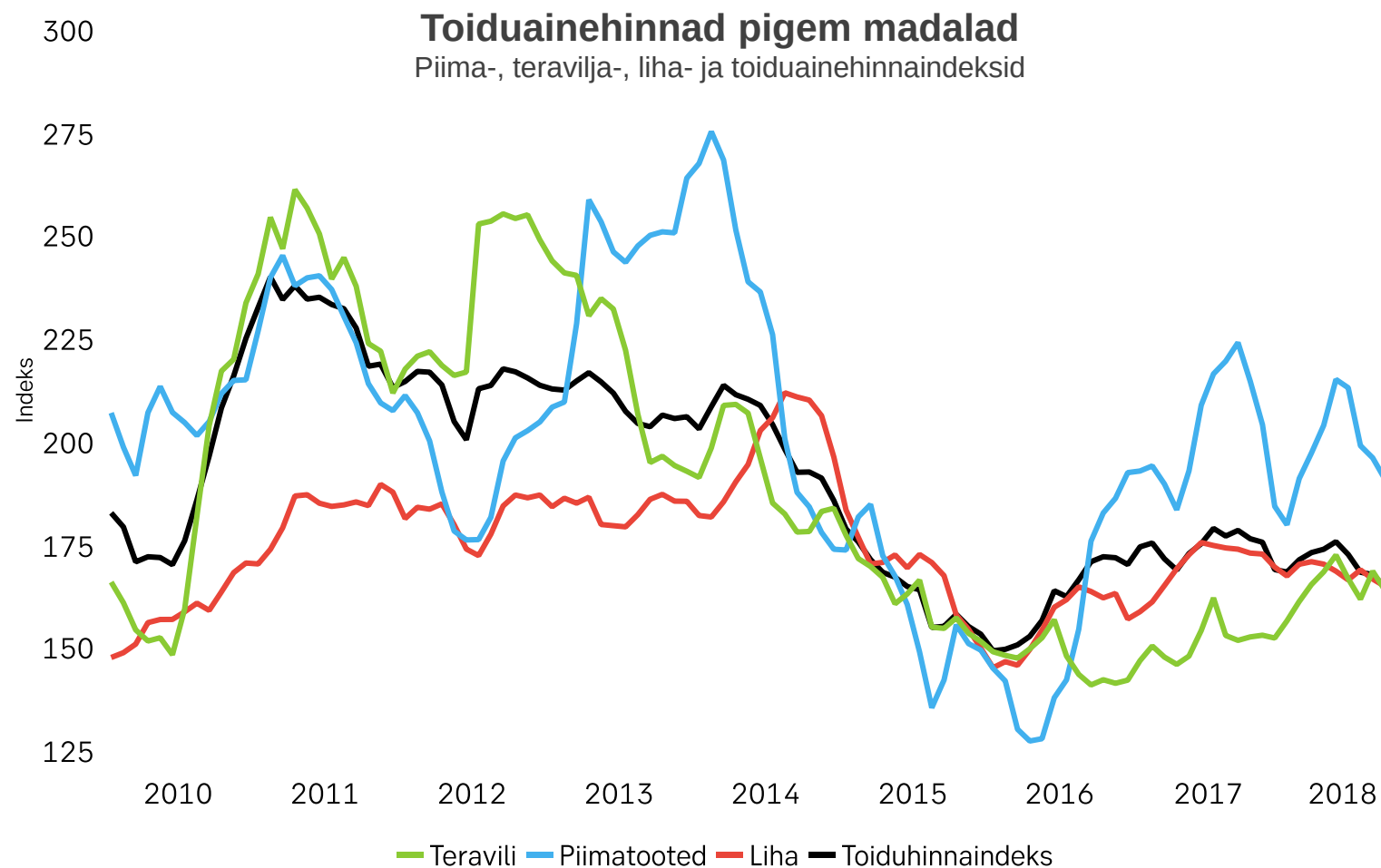
Rikka riigi tase – oleme sellega „EL keskmised“

Tööhõive stabiliseerunud ~2,5% juures kõigist tööga hõivatutest – ca 17 000 inimest

Osatähtsus ekspordis tublisti üle 5%

Milline on globaalne konjunktuur?

Allikas: FAO (Food and Agriculture Organisation of United Nations)

Teraviljaturgu on mõjutanud põud

Kui varasemate aastate „probleem“ hea saagikus, siis 2018. aasta märksõna põud

2017/18. aasta toodang 760 mln/t, 2018/19. aastal 728 mln/t

Turg maksab head hinda – kui on mida müüa?

Futuurid 2019. alguses kõrgel tasemel

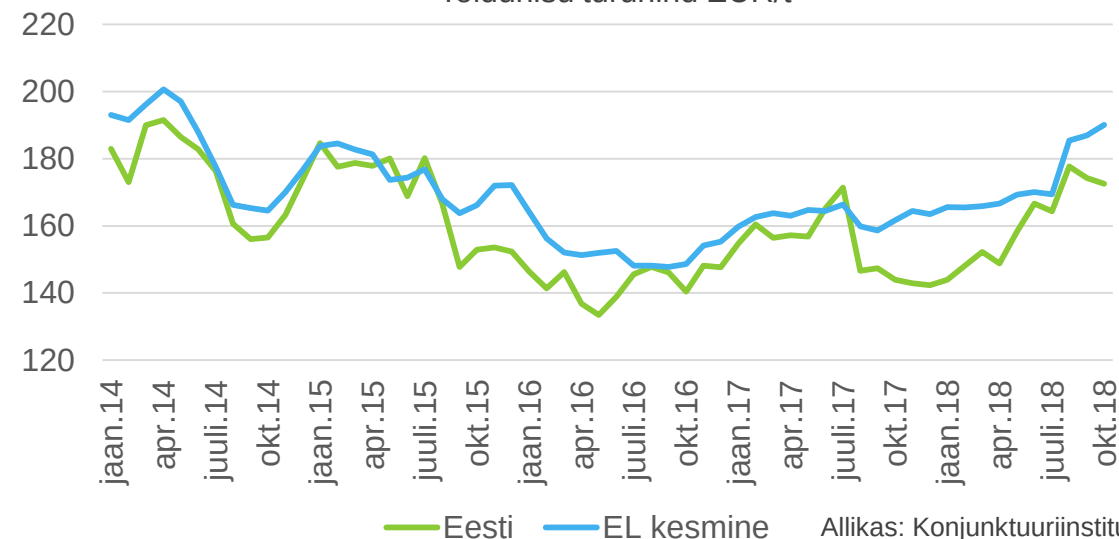
Pikaajaline vaade – lähema 10 aasta jooksul ületab pakkumise kasv tarbimise kasvu, lisaks regioonis Venemaa aina tugevnev konkurents

Rapsiseemne globaalne toodang 70 mln t 2017/2018, see hooaeg tõenäoliselt vähem

Rapsifutuurid hinnatasemel 370-375 eurot kuni 2020. aasta teise pooleni

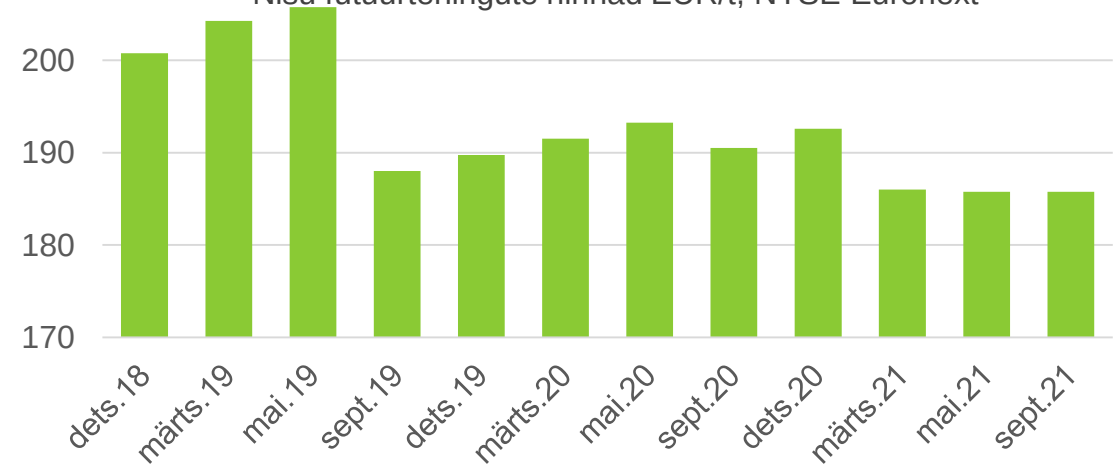
Põud kergitab hinda

Toidunisu turuhind EUR/t

Turg ennustab lähitulevikuks head

Nisu futuurtehingute hinnad EUR/t, NYSE Euronext

Piimatootja tulevik näib helge

Pärast aasta alguse langust piima hind taas tõusuteel

2015-2016. aasta kriis vähendas paljudes riikides karja, nüüd pakkumine taas suurenemas

Kas kesine söödakogumine piirab pakkumise kasvu?

Suurem pakkumine → madalam hind

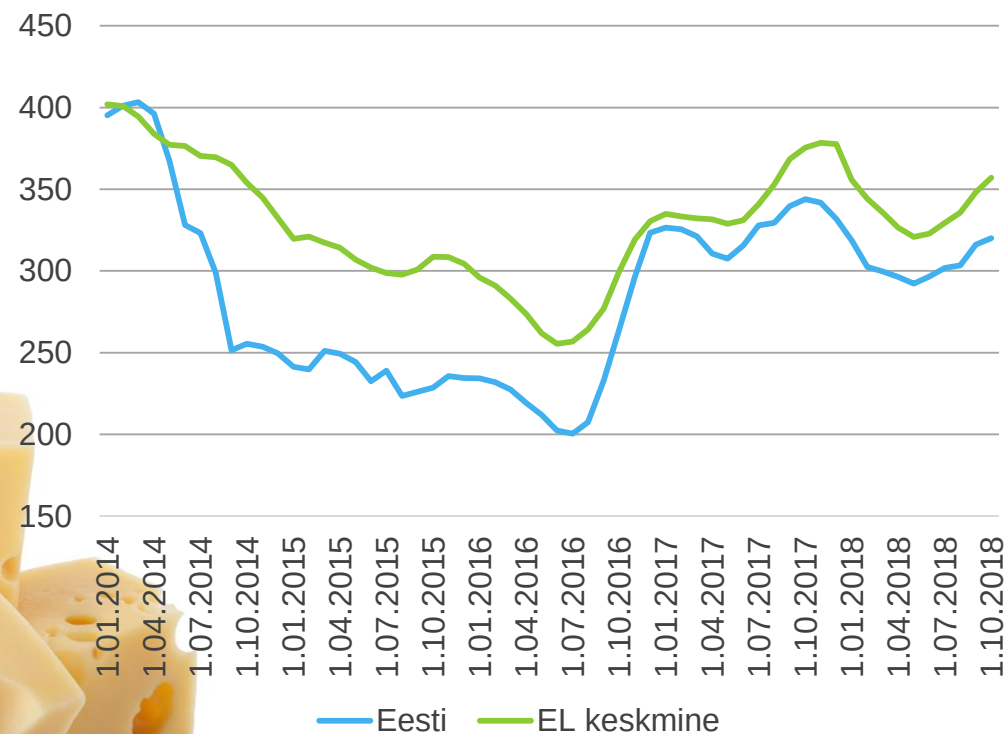
Suur pilt soodne: nõudlus piimatoodete järele kasvab üle maailma

Toodete väärindamisel suur arenguruumi – 2017. aastal eksportisime 213 000 t piima ja 18 000 t juustu

Palju põhjuseid oodata uue tehase valmimist

Piima hinna tõusud ja langused

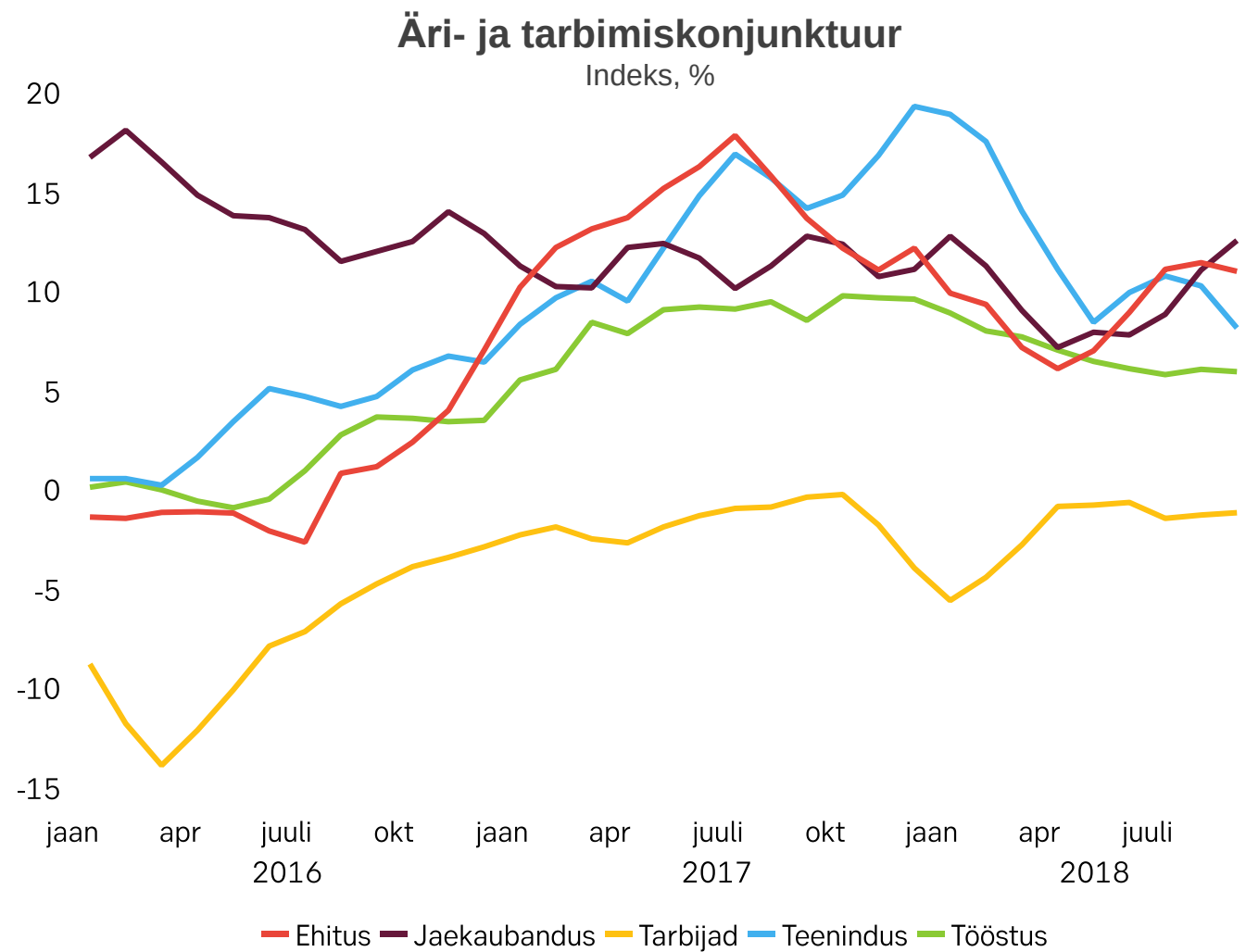
Piima hind Eestis ja Euroopa Liidus, EUR/t

Allikas: Konjunkturiinstituut, Macrobond

Mida tulevik toob?

Allikas: Konjunkturiinstituut

Ettevaade

Maailmamajandus on alustanud aeglustumist – kas sujuv maandumine või kõvem prantsatus?

Vaatamata ebakindlusele on endiselt peamine stsenaarium kerge majanduskasvu pidurdumine

Eesti väga suur sõltuvus ekspordist tähendab, et kõik mis toimub maailmas jõuab ka siia

Kodumaised riskid ei ole liialt suured, kuid ehitustempo aeglustub kindlasti

Ettevõtja suurim mõttekoht – mis on konkurentsieelis, kui see ei ole enam hind?

Täna kuulamast!

Mihkel Nestor
Mihkel.nestor@seb.ee